

TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2011. gada 3. martā*

Lieta C-161/09

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Symvoulio tis Epikrateias* (Grieķija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2008. gada 29. maijā un kas Tiesā reģistrēts 2009. gada 8. maijā, tiesvedībā

Kakavetsos-Fragkopoulos AE Epexergasias kai Emporias Stafidas, agrāk —
K. Fragkopoulos kai SIA OE,

pret

Nomarchiaki Aftodioikisi Korinthias,

piedaloties

Ypourgos Georgias,

* Tiesvedības valoda — grieķu.

Enosis Agrotikon Synaiterismon Aigialeias tou Nomou Achaiias.

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs A. Ticano [*A. Tizzano*], tiesneši Ž. Ž. Kāzels [*J.-J. Kassel*] (referents), E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthe*], M. Ilešičs [*M. Ilešič*] un M. Bergere [*M. Berger*],

ģenerālvokāts P. Mengoci [*P. Mengozzi*],
sekretāre R. Šereša [*R. Şereş*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2010. gada 8. jūlijā,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Kakavetsos-Fragkopoulos AE Epexergasias kai Emporias Stafidas*, agrāk — *K. Fragkopoulos kai SIA OE*, vārdā — J. Ktenidis [*I. Ktenidis*], *dikigoros*,

— Grieķijas valdības vārdā — E. Lefteriotu [*E. Leftheriotou*] un A. Vasilopulu [*A. Vasilopoulou*], kā arī V. Kontilaims [*V. Kontilaimos*], pārstāvji,

— Nīderlandes valdības vārdā — K. Viselsa [*C. Wissels*] un J. Langers [*J. Langer*],
pārstāvji,

— Eiropas Komisija vārdā — M. Patakja [*M. Patakia*], pārstāve,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus tiesas sēdē 2010. gada 16. septembrī,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par EKL 29. panta interpretāciju.
- 2 Šis lūgums tika iesniegts saistībā ar tiesvedību starp *K. Fragkopoulos kai SIA OE*, Grieķijas uzņēmumu, kura tiesību un saistību pārņēmējs ir *Kakavetsos-Fragkopoulos AE Epexergasias kai Emporias Stafidas* (turpmāk tekstā — “*Fragkopoulos*”), un *Nomarchiaki Aftodioikisi Korinthias* (Korintas pārvalde) par pēdējās minētās atteikumu atļaut *Fragkopoulos* pārvadāt, uzglabāt, apstrādāt un iepakot vēlākam eksportam

Korintas rozīnes neiesaiņotā veidā no citas ģeogrāfiskās zonas, kas nav zona, kurā šis uzņēmums ir reģistrēts.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Padomes 1996. gada 28. oktobra Regulas (EK) Nr. 2201/96 par augļu un dārzeņu pārstrādes produktu tirgus kopīgo organizāciju (OV L 297, 29. lpp.) 1. pantā ir paredzēts, ka ar to izveidotā tirgu kopīgā organizācija tostarp ietver žāvētas vīnogas [rozīnes] (kods KN 0806 20).

- 4 Komisijas 1998. gada 17. jūlija Regulā (EK) Nr. 1549/98, ar ko papildina pielikumu Regulai (EK) Nr. 1107/96 par ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu un cilmes vietu nosaukumu reģistrāciju saskaņā ar procedūru, kas izklāstīta Padomes Regulas (EEK) Nr. 2081/92 17. pantā (OV L 202, 25. lpp.), iekļauj tostarp aizsargātu cilmes vietu nosaukuma *Κορινθιακή Σταφίδα Βοστίτσα* (*Korinthiaki Stafida Vostitsa*) reģistrāciju sadaļā "Līguma II pielikumā uzskaitītie produkti, kas paredzēti cilvēku uzturam".

Valsts tiesiskais regulējums

5. Saskaņā ar Likuma Nr. 553/1977 par pasākumiem, lai aizsargātu un atbalstītu Korintas rozīņu eksportu, un citiem saistītiem jautājumiem (*FEK A' 73*) 1. pantu:

“1. Platības, kurās tiek audzētas Korintas rozīnes, ir iedalāmas šādi:

- a) A zona, kurā ir ietvertas Egialijas [*Αιγιάλειας*] prefektūra un Ahajas [*Αχαΐας*] provinces agrākās pašvaldības — Erineja [*Ερινεού*], Kratīda [*Κραθίδος*] un Feloiija [*Φελλόης*], kā arī Korintas [*Κορινθίας*] province;
- b) B zona, kurā ir ietvertas Zakintas [*Ζακύνθου*] un Kefalonijas [*Κεφαλληνίας*] provinces, Lefkadas [*Λευκάδα*] sala, Ilejas [*Ηλείας*] province, Ahajas province (izņemot Egialijas prefektūru un agrākās Erinejas, Kratīdas un Feloiijas pašvaldības) un Mesīnijas [*Μεσσηνίας*] province.

2. A zonā ir aizliegts ievest, glabāt un iepakot Korintas rozīnes no B zonas, kā arī pēc tam tās eksportēt uz ārvalstīm.

3. Korintas rozīņu, kuru izcelsme ir A zonā, ieviešana B zonā ir atļauta, tāpat kā to eksports maisījumā ar šīs zonas rozīnēm, ar nosacījumu, ka ir izpildīti šī likuma 2. panta 3. un 4. punktā paredzētie nosacījumi.

4. Ir aizliegts pārvadāt un iepakot Korintas rozīnes no Egialijas prefektūras, kā arī no Ahajas provinces agrākām pašvaldībām — Erinejas, Kratīdas un Feloijas — uz Korintas provinci un atpakaļ.”

6 Likuma 2. pantā ir noteikts:

“1. Jebkāda veida iepakojums, kurā ir A zonā ražotās Korintas rozīnes un kas ir iepakotas šajā zonā un paredzētas eksportam, obligāti ir jāmarķē ar “A” burtu un ar šādu apzīmējumu:

- a) “ΒΟΣΤΙΤΣΑ”(“VOSTIZZA”), ja runa ir par Korintas rozīnēm, kas ir ražotas Egialijas prefektūrā, kā arī Ahajas provinces agrākās pašvaldībās — Erinejā, Kratīdā un Feloijā, iepakotas šajā zonā un vēlāk tiks eksportētas no Ejas [Αγίου] ostas;
- b) “ΚΟΡΦΟΣ” [“KORFOS”] (“GULF”), ja runa ir par Korintas provincē ražotajām Korintas rozīnēm, kas tajā ir iepakotas un vēlāk tiks eksportētas no Kjatas [Κιάτου] un Korintas ostām.

2. Iepriekš minēto zonu izcelsmes Korintas rozīņu dažādajos iepakojumos drīkst ievietot prospektus vai reklāmas izdrukas, kurās tiek aprakstīta kvalitāte un — vispārīgāk — apzīmējumu “Vostizza” vai “Gulf” nozīme.

3. Vīsa veida iepakoājumi, kas satur A un B zonu Korintas rozīņu maisījumu un kas ir iepakoti B zonā, obligāti jāmarķē ar apzīmējumu “PROVINCIAL” un pēc izvēles arī ar iepakošanas vietas nosaukumu.

4. Jebkāda veida iepakoājumi, kas satur B zonā ražotās un iepakotās Korintas rozīnes, kas ir paredzētas eksportam, obligāti jāmarķē ar apzīmējumu “PROVINCIAL” un ar šādiem apzīmējumiem, nepiebilstot neko citu:

- a) “ZANTE” Korintas rozīnēm, kas ir ražotas un iepakotas Zakintā, kā arī vispār B zonā iepakotām Korintas rozīnēm, kuru izcelsme ir Zakintas salā, kā to apliecina ASO (Autonoma rozīņu organizācija) izsniegta transporta atļauja, un kas tiks eksportētas uz ārvalstīm no jebkuras ostas B zonā;
- b) “CEPHALLONIA” Korintas rozīnēm, kas ir ražotas un iepakotas Kefalonijā vai Lefkadā, kā arī vispār B zonā ražotām un iepakotām Korintas rozīnēm, kuru izcelsmes vieta ir Kefalonijas provinca un Lefkadas sala, kā to apliecina ASO izsniegta transporta atļauja, un kas tiks eksportētas uz ārvalstīm no jebkuras ostas B zonā;
- c) “AMALIAS” Korintas rozīnēm, kas ir iepakotas Amaliadas [Αμαλιάδος] reģionā, kā arī vispār B zonā iepakotām Korintas rozīnēm, kuru izcelsmes vieta ir Amaliadas reģions, proti, bijušās Elisi, Elidas, Pinionas un Mirtundionas pašvaldības, Ilejas provinca, kā to apliecina ASO izsniegta transporta atļauja, un kas tiks eksportētas uz ārvalstīm no jebkuras ostas B zonā;

[...].”

7 Šī paša likuma 3. pantā ir noteikts:

“1. Korintas rozīņu eksports uz ārvalstīm tiek veikts šādā kārtībā:

- a) Korintas rozīnes ar apzīmējumu “Vostizza” eksportē no Ejas ostas;
- b) Korintas rozīnes ar apzīmējumu “Gulf” eksportē no Korintas un Kjatas ostām;
- c) Korintas rozīnes ar apzīmējumiem “ZANTE”, “CEPHALLONIA” un “Amalias” eksportē no visām B zonas ostām;

[...].”

8 Kā uzskata iesniedzējtiesa, no Likuma Nr. 553/1977 motīvu izklāsta izriet, ka iemesls rozīņu ražošanas reģionu nošķiršanai A un B zonā ir fakts, ka A zonā ražotās rozīnes tiek uzskatītas par augstākas kvalitātes nekā no B zonas nākošās. Pati A zona ir sadalīta divās apakšzonās, kur pirmajā ražo visaugstākās kvalitātes rozīnes. Attiecībā uz rozīņu pārvadāšanas nosacījumiem starp A zonu un B zonu no šī likuma motīvu izklāsta arī izriet, ka B zonas izcelsmes rozīņu kvalitātes uzlabošanai tajā ir atļauts ievest rozīnes no A zonas un tās sajaukt ar B zonas rozīnēm. Turklāt šī likuma 2. pantā norādītie apzīmējumi tika uzskatīti par nepieciešamiem, lai nodrošinātu A zonas rozīņu augstākās kvalitātes aizsardzību, informētu patērētājus par produktu cilmi,

izceltu rozīņu ražošanas vai iepakošanas zonas un visbeidzot netieši celtu vērtību rozīņu ražotāju darbam.

- 9 Ar 1993. gada 22. novembra lēmumu *Ypourgos Georgias* (lauksaimniecības ministrs) apzīmējumu “Vostizza” atzina par Korintas rozīņu, kas ir ražotas no “Korintas tumšajām vīnogām” Egialijas apakšprefektūrā un agrākajās Erinejas, Kratīdas un Feloijas pašvaldībās Ahajas provincē (A zonas pirmā apakšzona), aizsargāto cilmes vietas nosaukumu. Turklāt kopš 2008. gada rozīnes no Zakintas salas, kas ir viens no B zonas reģioniem, ir guvušas labumu no aizsargātā cilmes vietas nosaukuma *Σταφίδα Ζακύνθου* (*Stafida Zakynthou*).

Pamata tiesvedība un prejudiciālie jautājumi

- 10 No iesniedzējtiesas lēmuma izriet, ka *Fragkopoulos*, kurš nodarbojas ar Korintas rozīņu apstrādi un tirdzniecību, pieder rozīņu pārstrādes un iepakošanas cehs Kjatas reģionā (Korinta). Šis reģions ir otrajā A zonas apakšzonā, kurā tiek ražotas “Korfos” šķirnes rozīnes, uz kurām neattiecas ne valsts, ne Kopienu aizsargātais cilmes vietas nosaukums, kurš lietas faktisko apstākļu laikā bija tikai “Vostizza” šķirnei.
- 11 Lai Korintas provincē varētu pārvadāt, uzglabāt, apstrādāt un iepakot ar nolūku tās tirgot — tajā skaitā citās dalībvalstīs — rozīnes no citām A zonas daļām, kā arī no B zonas, *Fragkopoulos* šim nolūkam lūdza atļauju *Nomarchiaki Aftodioikisi Korinthias*.

- 12 Pēdējā minētā 2001. gada 27. jūnijā šo lūgumu noraidīja, pamatojoties uz Likuma Nr. 553/1977 noteikumiem.
- 13 Uzskatot, ka piemērojamais valsts tiesiskais regulējums ir pretrunā Savienības tiesībām, *Fragkopoulos* tādējādi 2001. gada 17. septembrī cēla prasību iesniedzējtiesā par šī lēmuma atcelšanu. Šajā tiesā *Ypourgos Georgias* un *Enosis Agrotikon Synaiterismon Aigialeias tou Nomou Achaiās* (Ahajas provinces lauksaimniecības kooperatīvu savienība) iestājās lietā, prasot atstāt spēkā apstrīdēto lēmumu.
- 14 Savas prasības atbalstam *Fragkopoulos* apgalvo, ka Likuma Nr. 553/1977 1. pantā noteiktais pienākums Korintas rozīņu ražošanas A zonā reģistrētajiem pārstrādes uzņēmumiem par izejmateriālu izmantot tikai rozīnes no tā A zonas apgabala, kurā tie ir reģistrēti, — no kā izriet aizliegums šiem uzņēmumiem ievest rozīnes gan no citiem A zonas apgabaliem, gan no B zonas kopumā — pārsniedz to, kas ir nepieciešams, lai sasniegtu mērķi aizsargāt “Vostizza” šķirnes rozīņu kvalitāti un reputāciju. Tādējādi šis pienākums esot pretrunā Savienības tiesību prasībām un, konkrētāk, preču brīvai aprītei, kā arī nediskriminācijas principam.
- 15 *Fragkopoulos* tostarp apgalvo, ka attiecīgais Grieķijas tiesiskais regulējums ietekmē tā ekonomisko un konkurences brīvību, kā rezultātā, tā kā tādiem A zonā reģistrētiem pārstrādes uzņēmumiem kā *Fragkopoulos* neesot pietiekami daudz izejmateriāla, tie netiek pilnībā nodarbināti, kamēr B zonā esošās firmas var iegādāties abu zonu — A un B — rozīnes un tādējādi tām ir daudz izejmateriāla un tās var sarāžot vairāk un par labāku cenu.

- 16 Tas piebilst, ka kopējais rozīņu ražošanas apjoms Korintas provincē ir 9 000 tonnas, daudzums, ko apstrādājot pieci šajā provincē reģistrētie un darbojošies uzņēmumi, kamēr B zonā, kurā saražo 20 000 tonnas rozīņu, aktīvi darbojoties četri uzņēmumi, lai gan *Fragkopoulos* esot ekonomiskās lejupslīdes situācijā.
- 17 *Fragkopoulos* turklāt precizē, ka ar savu prasības pieteikumu tas necenšas panākt atļauju savā rūpnīcā jaukt dažādu šķirņu rozīnes, kā arī to, ka tam būtu nodoms mainīt aizsargātā cilmes vietas nosaukuma “Vostizza” kvalitāti vai ļaunprātīgi izmantot šo nosaukumu, bet tā mērķis ir tikai saņemt tiesības ievest rozīnes no citiem reģioniem, kas nav Korinta, tās apstrādātu un pēc tam eksportētu, uz attiecīgajiem iepakojumiem uzliekot Likuma 553/1977 2. pantā paredzētās norādes atbilstoši katrai konkrētajai šķirnei.
- 18 Iesniedzējtiesa šaubās, pirmkārt, par *Fragkopoulos* iespēju valsts tiesā atsaukties uz tādu noteikumu kā EKL 29. pants gadījumā, kad attiecīgie ierobežojumi attiecas uz vienai un tai pašai dalībvalstij piederošu teritoriju un ir neitrāli formulēti attiecībā uz tirdzniecību dalībvalstu starpā. Tomēr tā šajā ziņā norāda, ka Likuma 553/1977 sekas ir tādas, ka *Fragkopoulos* ir liegts tā reģistrācijas reģionā ievest rozīnes no citiem Grieķijas Republikas reģioniem, ne tikai lai tās apstrādātu un iepakotu, bet arī lai eksportētu uz citām dalībvalstīm.
- 19 Otrkārt un ja Tiesa sniedz apstiprinošu atbildi uz šo jautājumu, iesniedzējtiesa norāda, ka, pat ja formāli valsts tiesību noteikumos netiek nošķirta iekšējā tirdzniecība un eksporta tirdzniecība, to rezultātā, lai arī potenciāli, var tikt iespaidota eksporta plūsma uz citām dalībvalstīm. Tādējādi tā uzdod jautājumu, vai Likuma 553/1977

noteikumi ir principā pretrunā EKL 29. pantam, un attiecīgā gadījumā, vai tos var attaisnot saskaņā ar EKL 30. pantu un vai ir ievērots samērīguma princips.

20 Šādos apstākļos *Symvoulio tis Epikrateias* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- “1) Vai sabiedrība, kas atrodas tādā situācijā kā prasītāja, proti, uzņēmums, kas veic rozīņu apstrādi un iepakojšanu, kurš ir nodibināts noteiktā valsts zonā, kurā ar likumu ir aizliegts ievest apstrādei un iepakojšanai dažādu šķirņu citās valsts zonās audzētas rozīnes, un kas līdz ar to nevar eksportēt iepriekš minēto šķirņu rozīnes, kuras tas ir apstrādājis, var tiesā atsaukties uz to, ka šie tiesību aktu pasākumi ir pretēji EKL 29. pantam?

- 2) Ja uz pirmo jautājumu sniegta apstiprinoša atbilde [...], vai tādi Grieķijas tiesību noteikumi, kas attiecas uz šo strīdu un ar kuriem, pirmkārt, ir aizliegts noteiktā reģionā eksportēšanas nolūkā ievest, uzglabāt un apstrādāt rozīnes no dažādiem valsts reģioniem, jo tajā ir atļauts apstrādāt tikai tādas rozīnes, kas ir ražotas uz vietas attiecīgajā zonā, un, otrkārt, ar kuriem paredz, ka aizsargātās cilmes vietas nosaukums attiecas tikai uz tām rozīnēm, kas ir apstrādātas un iepakotas attiecīgajā reģionā, kurā tās tiek ražotas, ir pretēji EKL 29. pantam, saskaņā ar kuru ir aizliegti eksporta kvantitatīvie ierobežojumi un pasākumi ar līdzvērtīgu iedarbību?

- 3) Ja uz otro jautājumu sniegta apstiprinoša atbilde [...], vai preces, kas saskaņā ar dalībvalsts likumu tiek definēta ģeogrāfiski un attiecībā uz kuru nav ticis atzīts, ka tai varētu tikt piešķirts īpašs nosaukums, kas norādītu tās noteiktās ģeogrāfiskās zonas izcelsmes dēļ uz tās vispāratzīto augstāko un unikālo kvalitāti, kvalitātes aizsardzība saskaņā ar EKL 30. pantu ir leģitīms primāro vispārējo interešu mērķis, kas ļauj atkāpties no EKL 29. panta, ar kuru ir aizliegti eksporta kvantitatīvie ierobežojumi un pasākumi ar līdzvērtīgu iedarbību?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

- ²¹ Ar prejudiciālajiem jautājumiem, kas ir jāaplūko kopsakarā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai un cik lielā mērā attiecīgā gadījumā EKL 29. pants nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, kāds ir pamata lietā, kurš, pirmkārt, aizliedz ievest, uzglabāt, apstrādāt un iepakot eksporta nolūkos rozīnes no attiecīgās dalībvalsts dažādiem reģioniem vienā konkrētā šīs dalībvalsts reģionā, kurā ir ļauts uzglabāt, apstrādāt un iepakot tikai vietējā ražojuma vīnogas, un kas, otrkārt, attiecina aizsargāto cilmes vietas nosaukumu “Vostizza” tikai uz rozīnēm, kuras ir apstrādātas un iepakotas tajā pašā reģionā, kurā tās ir ražotas.

- ²² Vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar EKL 29. pantu dalībvalstu starpā ir aizliegti eksporta kvantitatīvie ierobežojumi un pasākumi ar līdzvērtīgu iedarbību. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru šim pantam ir atzīta tieša iedarbība un tādējādi ar to tiek piešķirtas tiesības privātpersonām, kuras valstu tiesām ir jāsargā (skat. šajā ziņā it īpaši 1978. gada 29. novembra spriedumu lietā 83/78 *Redmond, Recueil*, 2347. lpp., 66. un

67. punkts, kā arī 1992. gada 9. jūnija spriedumu lietā *C-47/90 Delhaize un Le Lion, Recueil*, I-3669. lpp., 28. punkts).

- ²³ Tādējādi uzņēmums, kas ir *Fragkopoulos* situācijā, kura mērķis ir apstrādāt un iepakot rozīnes, lai eksportētu tās uz citām dalībvalstīm, un kas ir reģistrēts noteiktā dalībvalsts reģionā, kurā ar valsts tiesisko regulējumu ir liegts ievest visu šķirņu rozīnes no citiem šīs valsts reģioniem ar mērķi tās apstrādāt un iepakot, kādēļ tas nespēj eksportēt rozīnes no šiem reģioniem, valsts tiesā var pamatoti atsaukties uz EKL 29. pantu.
- ²⁴ Kas attiecas uz šī panta piemērojamību, ir secīgi jānovērtē, vai tāds valsts tiesiskais regulējums, par kādu ir pamata tiesvedība, ir ierobežojums preču brīvas aprites pamatprincipam un vai attiecīgā gadījumā tas var tikt objektīvi attaisnots.

Par ierobežojumu esamību EKL 29. panta izpratnē

- ²⁵ Šajā ziņā, pirmkārt, ir jānosaka, vai tāda veida valsts tiesiskais regulējums, par kādu ir pamata tiesvedība, ir eksporta kvantitatīvs ierobežojums vai pasākums ar šādam ierobežojumam līdzvērtīgu iedarbību EKL 29. panta izpratnē.

- 26 Ciktāl valsts tiesiskais regulējums, par kuru ir pamata tiesvedība, tieši nenosaka eksporta kvantitatīvos ierobežojumus, to nebūtu jāuzskata par eksporta kvantitatīvo ierobežojumu šī EK līguma panta izpratnē.
- 27 Attiecībā uz to, vai šim tiesiskajam regulējumam ir eksporta kvantitatīvam ierobežojumam līdzvērtīga pasākuma pazīmes šī paša panta izpratnē, ir jāprecizē, kā izriet no Regulas Nr. 2201/96 1. panta, ka uz rozinēm attiecas tirgu kopīgā organizācija, kā paredzēts EKL 34. pantā. Ir jāpiebilst, kā izriet no Tiesas judikatūras, ka šādā gadījumā pasākums, kas ir līdzvērtīgs eksporta kvantitatīvajam ierobežojumam, ir visi pasākumi, kas var tieši vai netieši, faktiski vai iespējami traucēt Kopienas iekšējo tirdzniecību (skat. it īpaši 1980. gada 26. februāra spriedumu lietā 94/79 *Vriend, Recueil*, 327. lpp., 8. punkts, un 1997. gada 15. aprīļa spriedumu lietā C-272/95 *Deutsches Milch-Kontor, Recueil*, I-1905. lpp., 24. punkts).
- 28 Ir jākonstatē, ka tāds valsts tiesiskais regulējums, par kādu ir pamata tiesvedība, aizliedzot tādām uzņēmējām kā *Fragkopoulos* apgādāties ar rozinēm no valsts ģeogrāfiskajām zonām, kas nav zona, kurā šis uzņēmējs ir reģistrēts, — šajā gadījumā A zonas pirmā apakšzona, kā arī visa B zona —, neapšaubāmi ietekmē tā eksporta apjomus, ņemot vērā, ka ieinteresētā persona var apstrādāt un iepakot tikai tās rozīnes, kuras ir ražotas tajā pašā reģionā, kurā tam ir juridiskā adrese, vai A zonas otrajā apakšzonā (skat. šajā ziņā arī 2005. gada 8. novembra spriedumu lietā C-293/02 *Jersey Produce Marketing Organisation, Recueil*, I-9543. lpp., 80. punkts).
- 29 No tā izriet, ka šāds valsts tiesiskais regulējums vismaz potenciāli traucē Kopienas iekšējo tirdzniecību un tādējādi ir pasākums ar kvantitatīvajam ierobežojumam līdzvērtīgu iedarbību, kas principā ir aizliegts ar EKL 29. pantu. Šajā gadījumā no tā izriet

arī, ka Likuma 553/1977 1. panta 2. un 4. punktā ir skaidri aizliegts eksportēt rozīnes, ja tas neatbilst ar šo likumu noteiktajiem to apstrādes, glabāšanas un iepakojšanas nosacījumiem tajā pašā vietā, kurā tās ir ražotas.

30 Turklāt attiecībā uz to, ka aizsargātais cilmes vietas nosaukums “Vostizza” ir noteikts tikai rozīnēm, kas apstrādātas un iepakotas tajā pašā reģionā, kurā tās tikušas ražotas, pietiek vien atgādināt, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Eiropas Savienības līmenī reģistrēta aizsargātas cilmes vietas nosaukuma izmantošanas pakārtošana nosacījumiem saistībā ar ražošanas reģionu arī ir pasākums ar eksporta kvantitatīviem ierobežojumiem līdzvērtīgu iedarbību EKL 29. panta izpratnē (skat. šajā ziņā it īpaši 2003. gada 20. maija spriedumu lietā *C-469/00 Ravil, Recueil*, I-5053. lpp., 88. punkts, ka arī spriedumu lietā *C-108/01 Consorzio del Prosciutto di Parma un Salumificio S. Rita, Recueil*, I-5121. lpp., 59. punkts).

31 Šādos apstākļos, otrkārt, ir jānosaka, vai šādi preču brīvas aprites ierobežojumi var tikt objektīvi attaisnoti.

Attiecīgo ierobežojumu iespējamais attaisnojums

32 Ņemot vērā to, ka tikai uz A zonas pirmajā apakšzonā ražotām rozīnēm, proti, “Vostizza” šķirnes vīnogām, attiecina aizsargātu cilmes vietas nosaukumu, ir jānošķir attiecībā uz attiecīgā valsts tiesiskā regulējuma iespējamo attaisnojumu, no vienas puses, rozīņu aprites aizliegums starp A zonas abām apakšzonām un, no otras puses,

aizliegums B zonas rozīnes ievest A zonas otrajā apakšzonā, kurā ir *Fragkopoulos* juridiskā adrese un attiecībā uz kuru nav piešķirts aizsargātais cilmes vietas nosaukums.

Par aprites aizliegumu starp A zonas abām apakšzonām

33 Attiecībā uz iepriekšējā punktā norādīto aspektu no Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem izriet, ka pienākuma apstrādāt un iepakot “Vostizza” šķirnes rozīnes tikai A zonas pirmajā apakšzonā, kā arī attiecīgi Likuma 553/1977 1. panta 4. punktā paredzētā aizlieguma jebkādam rozīņu apritei starp A zonas abām apakšzonām, kā rezultātā šīs zonas otrajā apakšzonā reģistrēts ražotājs nekādi nespēj apstrādāt un iepakot “Vostizza” šķirnes rozīnes, mērķis ir aizsargāt aizsargātu cilmes vietas nosaukumu, kas saskaņā ar Savienības tiesībām ir šai šķirnei.

34 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka Savienības tiesiskais regulējums rāda vispārēju tendenci nostiprināt produktu kvalitāti kopējās lauksaimniecības politikas kontekstā, lai sekotu šo produktu reputāciju, it īpaši to cilmes vietu nosaukumu izmantošanas dēļ, kas ir pakļauti īpašai aizsardzībai (2000. gada 16. maija spriedums lietā C-388/95 Beļģija/Spānija, *Recueil*, I-3123. lpp., 53. punkts). Šī tendence ir īstenota, pieņemot Padomes 1992. gada 14. jūlija Regulu Nr. 2081/92 par lauksaimniecības produktu un pārtikas produktu ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu un cilmes vietu nosaukumu aizsardzību (OV L 208, 1. lpp.), kurā tās apsvērumu kontekstā tostarp paredzēts apmierināt patērētāju gaidīto saistībā ar produkta kvalitāti un noteikto ģeogrāfisko izcelsmi, kā

arī ražotājiem līdzvērtīgas konkurences apstākļos nodrošināt labākus ienākumus par viņu centieniem kvalitātes uzlabošanā (skat. iepriekš minētos spriedumus lietā *Ravil*, 48. punkts, kā arī lietā *Consorzio del Prosciutto di Parma* un *Salumificio S. Rita*, 63. punkts).

- 35 Piemērojamie noteikumi aizsargā to izmantotājus pret šo nosaukumu ļaunprātīgu izmantošanu, ko veic trešās personas, kas vēlas gūt labumu no reputācijas, ko ieguvuši šie nosaukumi. Šo nosaukumu mērķis ir garantēt, ka produkts, kam ir šis nosaukums, ir no noteiktā ģeogrāfiskā reģiona un ka tam piemīt noteiktas īpašības. Tiem var būt ļoti augsta reputācija patērētāju vidū, un ražotājiem, kuri atbilst nosacījumiem to izmantošanai, tie ir svarīgs līdzeklis klientu piesaistīšanai. Cilmes vietu nosaukumu reputācija ir atkarīga no tā, kā tos uztver klienti. Šāda uztvere galvenokārt ir atkarīga no noteiktām īpašībām, bet vispārējā nozīmē — no produkta kvalitātes (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Beļģija/Spānija*, 54.–56. punkts). Patērētāju uztverē sasaiste starp ražotāja reputāciju un produkta kvalitāti ir atkarīga arī no viņu pārlicības, ka produkti, kas tiek pārdoti ar cilmes vietas nosaukumu, ir autentiski (skat. iepriekš minētos spriedumus lietā *Ravil*, 49. punkts, kā arī lietā *Consorzio del Prosciutto di Parma* un *Salumificio S. Rita*, 64. punkts).
- 36 Saskaņā ar EKL 30. pantu EKL 29. pants neliedz noteikt eksporta aizliegumus vai ierobežojumus, kas pamatoti it īpaši ar rūpnieciskā un komerciālā īpašuma aizsardzības apsvērumiem.
- 37 Tā kā nav šaubu, ka cilmes vietas nosaukumi ietilpst rūpnieciskā un komerciālā īpašuma tiesībās EKL 30. panta izpratnē, tāds nosacījums, par kādu ir pamata tiesvedība, kas aizliedz jebkādu rozīņu pārvadāšanu starp A zonas abām apakšzonām, ir jāuzskata par saderīgu ar Savienības tiesībām, lai gan ir tā ierobežojošā iedarbība uz tirdzniecību, ciktāl tas ir nepieciešams un samērīgs pasākums aizsargāta cilmes vietas

nosaukuma “Κορινθιακή Σταφίδα Βοστίτσα (*Korinthiaki Stafida Vostitsa*)” reputācijas saglabāšanai (skat. šajā ziņā iepriekš minētos spriedumus lietā Beļģija/Spānija, 58. un 59. punkts, kā arī lietā *Consorzio del Prosciutto di Parma un Salumificio S. Rita*, 66. punkts).

38 Lai gan šāda veida pasākums ir pienācīgs pasākums aizsargāta cilmes vietas nosaukuma, kas ir rozīņu šķirnei “Vostizza”, aizsardzībai, tomēr pretēji tam, ko apgalvo iesniedzējtiesa, lai secinātu, ka šāds pasākums ir attaisnots, tas neļauj konstatēt, ka neviens cits pasākums nevarētu būt tikpat iedarbīgs kā absolūts aizliegums rozīņu aprītei starp A zonas abām apakšzonām.

39 Tieši pretēji, attiecīgā ierobežojuma samērīguma pārbaudes nolūkos ir arī jāpārbauda, vai šajā kontekstā ieviestie pasākumi nepārsniedz to, kas ir nepieciešams iecerētā leģitīmā mērķa sasniegšanai. Citiem vārdiem sakot, jānovērtē, vai nav alternatīvu pasākumu, kas varētu īstenot šo mērķi, bet kam būtu mazāk ierobežojoša iedarbība uz Kopienas iekšējo tirdzniecību.

40 Šajā ziņā ir jānorāda, kā to savos rakstveida apsvērumos dara Nīderlandes valdība un kā to savu secinājumu 77. punktā atgādina ģenerālvokāts, ka ir iespējams paredzēt preču brīvu apriti mazāk aizskarošu pasākumu, kāds ir atsevišķu ražošanas konveijeru, pat atsevišķu noliktavu, kurās uzglabātu, apstrādātu un iepakotu tikai vienas izcelsmes rozīnes, izveidošana.

41 *Fragkopoulos* turklāt uzsver, ka tās prasības, kas ir pamata tiesvedības pamatā, mērķis nebūt nav saņemt atļauju sajaukt dažādu šķirņu rozīnes. Turklāt tiesas sēdē

Fragkopoulos ir precizējis, ka A zonas abās apakšzonās reģistrēto rozīņu ražotāju skaits ir mazāks par 10, tādēļ, kā to savu secinājumu 78. punktā ir norādījis ģenerāldoktors, negaidītas vizuālās pārbaudes, ko veic attiecīgajās ražošanas vietās, varētu tikt viegli istenotas. Turklāt, tā kā B zonā ir atļauta dažādu rozīņu šķirņu sajaukšana, kontrole būtu jāveic tikai A zonā.

42 Turklāt šajā ziņā ir jāatgādina, ka ierobežojošs pasākums var tikt uzskatīts par Savienības tiesībām atbilstošu tikai tad, ja tas patiešām atbilst rūpēm iecerēto mērķi sasniegt saskanīgi un sistemātiski.

43 Šķiet, ka Likumā 553/1977 attiecībā uz “Vostizza” šķirnes rozīnēm, kurām ir aizsargāta cilmes vietas nosaukums, netika paredzēta šī veida specifikācija, kas tika paredzēta valstu tiesiskajos regulējumos, par kuriem bija lietas, kurās pieņemts iepriekš minētais spriedums lietā *Ravil*, kā arī lietā *Consorzio del Prosciutto di Parma un Salumificio S. Rita*. Nepastāvot tādiem iepriekš definētiem objektīviem kritērijiem kā aizsargātā produkta, kā arī tā galveno īpašību detalizēts apraksts faktoriem, kas pierāda, ka attiecīgajam produktam ir noteikta ģeogrāfiskā apvidus izcelsme, šī produkta iegūšanas metodes, attiecīgā gadījumā vietējās metodes, apraksts, kā arī prasības tos ievērot aizsargāta cilmes vietas nosaukuma izmantošanas nolūkos, šķiet tomēr grūti nodrošināt apgalvoto produkta kvalitāti, ko ir paredzēts aizsargāt ar aizsargāto cilmes vietas nosaukumu.

44 Turklāt ir jāatzīmē, ka valsts tiesiskais regulējums, par ko ir pamata tiesvedība, dažādajām rozīņu ražošanas zonām ievieš atšķirīgas normas.

- 45 Nav strīda par to, ka B zonā esošajiem ražotājiem ir atļauts apstrādāt, uzglabāt, iepakot un eksportēt rozīnes no A zonas, ieskaitot no tās pirmās apakšzonas, no kuras nāk “Vostizza” šķirne. Šajā ziņā Grieķijas tiesiskais regulējums paredz tikai pienākumu pienācīgā veidā marķēt šīs dažādās izcelsmes rozīņu sajaukumu, šajā gadījumā, izmantojot etiķeti, kurā norādīts uz A un B zonas rozīņu sajaukumu. Grieķijas likumdevējs, šķiet, ir tomēr uzskatījis, ka uzņēmēji, kas ir reģistrēti reģionā, no kura nāk ievērojami augstākas kvalitātes rozīnes, var likumīgi apstrādāt citā ģeogrāfiskajā zonā ražotās augstākas kvalitātes rozīnes, tajā skaitā tās, kurām ir aizsargāts cilmes vietas nosaukums, ja vien tiek ievērots vienkāršs marķēšanas pienākums krāpšanas novēršanai.
- 46 Kā to savu secinājumu 75. punktā ir uzsvēris ģenerāladvokāts, iemesls, kādēļ līdzīga prakse nevarētu tikt ieviesta A zonas abu apakšzonu starpā, nav acīmredzami skaidrs. Un, citiem vārdiem sakot, nav skaidri redzams, kādēļ A zonas otrās apakšzonas ražotājiem ir paredzēts daudz ierobežojošāks pasākums, tiem vienkārši aizliedzot apstrādāt A zonas pirmās apakšzonas, kurā tiek ražota “Vostizza” šķirne, rozīnes.
- 47 *Fragkopoulos* turklāt ir uzsvēris, kas šajā punktā netiek apstrīdēts, ka tā prasības mērķis nekādi nav nepamatoti gūt labumu no A zonas pirmās apakšzonas rozīņu aizsargātā cilmes vietas nosaukuma un ka tas ir gatavs izmantot produktu marķējumu, kurā skaidri norādīta attiecīgo rozīņu atbilstošā ģeogrāfiskā izcelsme.
- 48 Turklāt pašreiz Grieķijā spēkā esošā sistēma šķiet vēl problemātiskāka attiecībā uz tās saskaņotību, jo 2008. gadā rozīnēm no Zakintas salas jeb B zonā ietilpstoša reģiona, kurā rozīnes neapstrīdami ir zemākas kvalitātes, tika piešķirts aizsargāts cilmes vietas

nosaukums, kamēr rozīnes no A zonas otrās apakšzonas, kuras ir salīdzinoši labākas kvalitātes, netiek aizsargātas līdz pat šai dienai.

- 49 Šādos apstākļos ir jākonstatē, ka tāds absolūts rozīņu aprites aizliegums starp A zonas abām apakšzonām, kāds ir paredzēts tiesiskajā regulējumā, par kuru ir pamata tiesvedība, nevar tikt uzskatīts par objektīvi attaisnojamu rūpnieciskā un komerciālā īpašuma aizsardzības ietvaros EKL 30. panta izpratnē, ciktāl tas nepanāk šo mērķi saskanīgā veidā un neatbilst samērīguma principa prasībām.

Par B zonas izcelsmes produktu aprites aizliegumu A zonas otrajā apakšzonā

- 50 Kas attiecas uz šī sprieduma 32. punktā norādīto otro aspektu, proti, aizliegumu B zonas rozīnes ievest A zonas otrajā apakšzonā, kāds ir paredzēts Likuma 553/1977 1. panta 2. punktā, ir jāatgādina, ka "Korfos" šķirnes rozīnēm, kas tiek ražotas otrajā apakšzonā, kurā ir reģistrēts *Fragkopoulos*, nav aizsargāta cilmes vietas nosaukuma, kas ir A zonas pirmās apakšzonas "Vostizza" šķirnes rozīnēm. No tā izriet, ka aizliegums A zonas otrajā apakšzonā ievest B zonas izcelsmes rozīnes nevar tikt attaisnots ar nepieciešamību aizsargāt šo aizsargāto cilmes vietas nosaukumu.
- 51 Tomēr no pastāvīgās judikatūras izriet, ka valsts pasākums ar eksporta kvantitatīvajam ierobežojumam līdzvērtīgu iedarbību, kurš principā ir pretrunā EKL 29. pantam, var būt attaisnojams ne tikai ar kādu no EKL 30. pantā minētajiem iemesliem, bet arī ar svarīgām vispārējo interešu prasībām, ja vien šis pasākums ir samērīgs ar tā

likumīgo mērķi (skat. it īpaši 2008. gada 16. decembra spriedumu lietā C-205/07 *Gysbrechts un Santurel Inter*, Krājums, I-9947. lpp., 45. punkts).

- 52 Tādējādi šajā gadījumā ir jānosaka, vai situācijā, kad attiecībā uz A zonas otrajā apakšzonā ražotajām rozīnēm, proti, “Korfos” šķirnes rozīnēm, Savienības līmenī nav reģistrēts neviens aizsargāts cilmes vietas nosaukums, ir iespējams likumīgi atsaukties uz kādu no EKL 30. pantā paredzētajiem attaisnojumiem vai svarīgu vispārējo interešu prasību.
- 53 Pirmkārt, Grieķijas valdība norāda, ka pamata tiesvedībā aplūkotā valsts tiesiskā regulējuma mērķis ir izvairīties no dažādo šķirņu rozīņu sajaukuma, lai nodrošinātu A zonā ražoto rozīņu, kurām ir augstākas kvalitātes reputācija nekā B zonā ražotajām, kvalitāti.
- 54 Tomēr ir jāatgādina, ka valsts pasākumu, kas traucē preču brīvu apriti, nevar attaisnot vienīgi ar tādu iemeslu, ka tas ir vērsts uz apgalvotās produkta kvalitātes nodrošināšanu dalībvalstī, ja tam nav aizsargāta cilmes vietas nosaukuma (skat. šajā ziņā 2006. gada 14. septembra spriedumu apvienotajās lietās C-158/04 un C-159/04 *Alfa Vita Vassilopoulos un Carrefour-Marinopoulos*, Krājums, I-8135. lpp., 23. punkts).
- 55 Kā savu secinājumu 66. punktā ir norādījis ģenerāladvokāts, Līguma noteikumu par preču brīvu apriti raksturs nepieļauj to, ka dalībvalstis savā teritorijā izveido nepārķāpamas iekšējās robežas iespējamās konkrēto preču augstākas kvalitātes garantēšanai, it īpaši tādēļ, ka Savienības tiesības piedāvā nepieciešamos līdzekļus produktu,

kuriem ir tādas īpašības, kam pienākas īpaša aizsardzība, kvalitātes nodrošināšanai (skat. šajā ziņā arī 34. un nākamos šī sprieduma punktus).

- 56 Otrkārt, iesniedzējtiesa savā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu izklāsta, ka A zonas izcelsmes rozīnēm ir īpaša Grieķijas patērētāju reputācija un novērtējums. Pamatojoties uz šo vērtējumu, tā šķietami atzīst, ka attiecīgā valsts tiesiskā regulējuma iemesls rodams patērētāju aizsardzībā, cenšoties kavēt jebkādu krāpšanas iespēju, kas rodas no dažādu rozīņu šķirņu sajaukuma.
- 57 Šajā ziņā ir jāatgādina, kā jau tas izriet no šī sprieduma 43. un nākamajiem punktiem, ka attiecīgais valsts tiesiskais regulējums nešķiet saskanīgs, ciktāl tas ļauj B zonā sajaukt dažādu šķirņu rozīnes — tajā skaitā tās, kuru izcelsme ir A zona kopumā, kurā ietilpst reģions, kam ir aizsargāts cilmes vietas nosaukums, — kamēr visā A zonā ir aizliegta jebkāda sajaukšana, tajā skaitā tās otrajā apakšzonā, kuru neaizsargā aizsargāts cilmes vietas nosaukums.
- 58 No tā izriet, ka šis tiesiskais regulējums neaizliedz absolūti jebkādu dažādo šķirņu rozīņu sajaukumu un ka turklāt produkta kvalitātes līmenis likumdevējam nešķiet noteicošais kritērijs.
- 59 Katrā ziņā, pat ja pieņemtu, ka vispārējo interešu leģitīmais mērķis aizsargāt patērētājus un novērst jebkādu krāpšanu var tikt pamatoti norādīts pamata lietā, tik un tā būtu nepieciešams uzraudzīt, ka attiecīgais ierobežojums atbilst samērīguma principam.

60 Ar tādu pašu pamatojumu, kāds norādīts šī sprieduma 40. un 41. punktā un kas *mutatis mutandis* ir piemērojams arī pasākumu, ar kuriem aizliedz ievest B zonas rozīnes A zonas otrajā apakšzonā, samērīguma pārbaudei, ir jāsecina, ka pastāv tādi citi Grieķijas teritorijā ražoto rozīņu brīvu apriti mazāk ietekmējoši pasākumi kā iespēja attiecīgajiem uzņēmējiem noteikt pienākumu izvietot atsevišķas ražošanas līnijas un/vai uzglabāšanas vietas, kā arī uzlikt pienācīgu marķējumu atbilstoši apstrādāto rozīņu ģeogrāfiskai izcelsmei, kā arī iespēja nodrošināt šo pienākumu izpildi ar negaidītām pārbaudēm un pienācīgiem sodiem.

61 Šajos apstākļos tāds absolūts aizliegums rozīņu apritei starp A zonas otro apakšzonu un B zonu, kāds ir paredzēts tiesiskajā regulējumā, par kuru ir pamata tiesvedība, nevar tikt uzskatīts par attaisnotu patērētāju aizsardzības un krāpšanas novēršanas vārdā, ciktāl tas necenšas panākt šo mērķi saskanīgā veidā un neatbilst samērīguma principa prasībām.

62 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdotajiem jautājumiem ir jāatbild, ka EKL 29. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, par kādu ir pamata tiesvedība, kurš paredz absolūtu aizliegumu ievest, uzglabāt, apstrādāt un iepakot eksporta nolūkos rozīnes gan starp A zonas apakšzonām, gan starp A zonas otro apakšzonu un B zonu, ciktāl tas neļauj saskanīgā veidā sasniegt leģitīmi iecerētos mērķus un pārsniedz to, kas ir nepieciešams to īstenošanai.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 63 Attiecībā uz lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēti lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

EKL 29. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, par kādu ir pamata tiesvedība, kurš paredz absolūtu aizliegumu ievest, uzglabāt, apstrādāt un iepakot eksporta nolūkos rozīnes gan starp A zonas apakšzonām, gan starp A zonas otro apakšzonu un B zonu, ciktāl tas neļauj saskanīgā veidā sasniegt legítimi iecerētos mērķus un pārsniedz to, kas ir nepieciešams to īstenošanai.

[Paraksti]